

A VÁROS

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Főszerkesztő:

DR. K. GÓTH MIHÁLY
tanácsnok.

Felelős szerkesztő:

KONCZ ÁKOS
főlevéltáros, tb. tanácsnok.

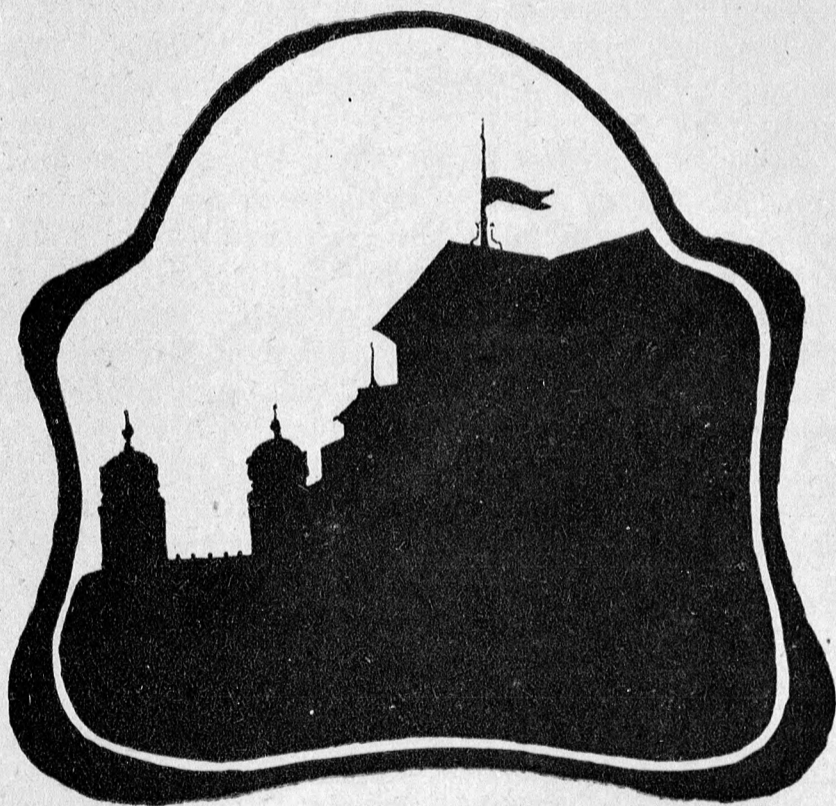
ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelenik minden hó 1-én
és 15-ik napján.

SZERKESZTŐSÉG:

Városház, földszint 8. Ide kérjük a kéz-
iratokat.

KIADÓHIVATAL: Városi könyvnyomda-vállalat irodája, mely az elő-
fizetési díjakat és hirdetések felveszi.

Kiadótulajdonos: Debreczen szab. királyi város könyvnyomda-vállalata.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre. . . . 6 kor.
Egyes szám 20 fillér.

Megjelenik minden hó
1-ső és 15-ik napján.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városhaza, földszint 8. szám.
Ide kerjük a lezárásokat.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők az elő-
fizetési díjak és hirdetések.

== KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY. ==

Főszerkesztő: Dr. K. TÓTH MIHÁLY tanácsnok. ♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS főlevéltáros, tb. tanácsnok.

Polgármesteri jelentés az 1912. évről.

Bevezetés.

Tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés!

Szokásos polgármesteri évi jelentésem az 1912. évről előterjeszteni kívánván, amidőn általánosságban vissza tekintek erre az 1912. évre, emez évről ama kimagasló eseménye mellett, hogy ebben az évben tette a törvényhozás egyetemi várossá a mi városunkat, engemet is az az érzés száll meg, melyet annak idején Vergilius panaszkodott, amidőn a királynő parancsára a multnak fájdalmaikat okozó eseményeit kellett felsorolni.

Igen, mert az 1912. év egyike volt ugyan Debreczen életében az eseményekben igen gazdag éveknél, a rózsás illúziók kivirulásának korszaka, de aztán bekövetkezett a gyors lehervadás, és sok dolgot, amit a rózsás illúzió termelt, nem lehetett egyszerre nem létezőnek tekinteni, nem lehetett lefujni vagy megsemmisíteni, így aztán ez az 1912. év Debreczen életében nagyon küzdelmes s nagyon emlékezetes év volt.

Ki ne emlékeznék ma még arra, hogy vártuk a 3-ik egyetemet, majd lángoltunk a görög katolikus püspökségért, a Hortobágyból már százezreket véltünk beszédni, midőn a földmívelésügyi miniszter kiküldöttjei itt megjelentek (éppen a hirhadt nappá vált július 4-én) bejárván a Hortobágyot, konstatálták, hogy az mindenképpen alkalmas arra, amire törvényhatósági bizottságunk alkalmasnak tartja, hogy tudniillik mezőgazdasági jövedelmezőbb célokra kihasználtság és a jószág tenyésztésre is az eddiginél alkalmasabbá tétessék.

És ki ne emlékeznék, hogy az év az általános pénzbőség tudatában nyílt meg, amikor a rendkívül kifejtett speculáció könnyedén vállalkozott megküzdeni a lehetetlenségekkel, amikor városunkban is egyszerre megvalósíthatónak véltünk minden szükséges modern intézményt?

Városunk a dugdagnak híresztelt Debreczen nem akart hinni a régi elfogadott s századok által igazolt elvnek: „lassan menj, tovább

érsz“ s magas áráért vásárolta a város szabályozása s szépítése érdekében a telkeket, adományozta a pénzt s az ingatlanokat (Bethlen-utca 39. számú a ref. egyházkerületnek, Adlerné féle házat a dalárdának, másikat a siketnémáknak stb.) s erején s tehetségén felül adományozta sok oly célra, melyeket már előbb is bőkezű áldozatkézséggel honorált.

Nem akarom s nincs is jogom kritika tárgyává tenni az egyes eseményeket, pláne a törvényhatósági bizottsági közgyűlés határozatait; tényeket, eseményeket kell csoportosítanom, s ezeken áttekintve állapítom meg, hogy bár a református egyház bérházának, a mi városi bérházunknak, vízvéteteknek s még néhány építkezésnek alkalmából városunk népe között 6—7. milliónyi rendkívüli pénz oszlott szét, s e miatt nem érezte meg a mi közönségünk mindjárt az év tavaszán bekövetkezett rendkívül feszült pénzügyi állapotot, mégis az 1912. év városunkban is, mint országszerte közgazdasági tekintetben rendkívül rossz év volt, melyben polgáraink, kereskedőink s egész városunk csak szegényedtünk, adósodtunk.

Egyebekben szolgáljanak igazolásomul az alábbiakban elősorolandó tények s események.

Számonkérőszék.

Főispán ur az év folyamán március hó 6-ik és augusztus hó 31-ik napján számonkérőszéket tartott, mely alkalommal az ügyek menete rendben találtatott.

A közigazgatási bizottság.

A közigazgatási bizottság minden hónap 5-én megtartotta rendes havi ülését.

A közgyűlések.

Törvényhatósági bizottságunk a mult évben tartott 7 rendes és 2 rendkívüli közgyűlést és pedig rendes közgyűlések voltak jan. 31., március 28., május 30., július 3., október 30., nov. 28. és december 19-ik napjain; rendkívüli közgyűlések voltak: július 18. és szeptember 11-ik napjain.

Az 1912. évi zárszámadás kiadásainak összesítése.

A címek és rovatok megnevezése	E l ő í r á s				Lerovás	Hátralék 1912-ik év végével	1912. évre elő- irányoztatott	E szerint az 1912. évi előírás			
	hátralék az 1911. év végén		összesen					korona	f	több	kevesebb
	korona	f	korona	f							
I. Sámsoni birtok	—	—	4,071 67	—	4,071 67	—	—	—	173 50		
II. Martonfalvy birtok	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
III. Szovályi birtok	—	—	35,148 74	—	35,148 74	—	—	1,900 21	—		
IV. Debreczeni birtok	53 90	—	75,499 83	—	75,553 73	—	—	—	10,933 35		
V. Hortobágyi puszta	—	—	156,218 93	—	156,218 93	—	—	2,272 97	—		
VI. Ménes	4,533 19	—	53,015 90	—	57,549 09	—	—	9,265 90	—		
VII. Erdőség	12,467 44	—	271,248 29	—	283,715 73	—	—	21,932 71	—		
VIII. Városi épületek	—	—	170,081 42	—	170,081 42	—	—	—	4,490 56		
IX. Városi fürdő	—	—	20,737 22	—	20,737 22	—	—	6,247 22	—		
X. Közvágóhid	—	—	71,535 63	—	71,535 63	—	—	2,713 40	—		
XI. Cserép- és téglagyártás	—	—	120,507 18	—	120,507 18	—	—	29,595 64	—		
XII. Könyvnyomda	—	—	31,416 46	—	31,416 46	—	—	8,416 46	—		
XIII. Fuvarozás	1,524 20	—	18,933 50	—	20,457 70	—	—	809 85	—		
XIV. Javadalmak	—	—	9,055 —	—	9,055 —	—	—	970 —	—		
XV. Vásárvám és piaci jövedelem	—	—	33,904 29	—	33,904 29	—	—	36,656 —	—		
XVI. Tartozások és kamatai	—	—	789,775 10	—	789,775 10	—	—	797,107 50	—		
XVII. Közigazgatás	1,639 31	—	598,873 88	—	598,563 19	—	—	606,883 59	—		
XVIII. Egyházak, közművelődési intézmények	3,660 —	—	394,380 39	—	398,040 39	—	—	398,566 82	—		
XIX. Városi rendőrség	383 37	—	444,459 86	—	444,843 23	—	—	436,209 64	—		
XX. Városi színház	—	—	22,494 53	—	22,494 53	—	—	37,681 03	—		
XXI. Városi közművek	1,385 25	—	286,085 28	—	287,470 53	—	—	254,545 83	—		
XXII. Árvaszék	—	—	86,206 40	—	86,206 40	—	—	803 90	—		
XXIII. Katonai és illetőségi ügyosztály	—	—	46,997 —	—	46,997 —	—	—	1,490 50	—		
XXIV. Községi megadóztatás	23 13	—	7,716 54	—	7,739 67	—	—	7,566 54	—		
Együtt	25,669 79	3,748,363 04	3,774,032 83	3,766,687 58	7,345 25	3,667,752 23	133,774 97	53,164 16			

Kimutatás a városi házipénztárban kezelt alapok és alapítványok 1912. évi zárószámadási eredményéről.

	M. kir. állam- kincstár		Betét		Értékpapír		Ingatlan		Késpénz		Magánosok- nál kötvény		Kamat- és hasznbér- hátralék		Összesen			
	korona	f	korona	f	korona	f	korona	f	korona	f	korona	f	korona	f	korona	f		
a) Házipénztári alapok																		
1 Alamizsnaváltság-alap																		
2 Dülöuti-alap	29,877	27	63,800	96	10,000					341				11,338	93	75,530	70	
3 Csatorna-alap																39,973	40	
4 Elhagyott gyermekek segély-alapja										1,471				19,793	87	21,265	65	
5 Felsőbbteleányiskolai-alap					50,000					186						186	90	
6 Földi pénztár			51,136	92								98,863	08	1,428		201,428		
7 Gazdasági forgatóke			12,028	19								24,537	36	10,698	39	114,732	34	
8 Ingatlanszerzési-alap								236,358	32			41,252	29			50,000		
9 Iparközéptanodai-alap	67,801	97	140,648	58						41	72	21,760		1,581		468,191	59	
10 Ipariskolai építési-alap			5,572	43	2,000							16,000		420		21,992	43	
11 Iparositanonciskolai-alap			5,366	33								16,000				23,366	33	
12 Ki-dedóvó-alap			18,937	78						3	65			5,883	80	24,825	23	
13 Kórházi és betegápolási-alap																		
14 Községi adó helyét pótló-alap			13,190	82	50,000							28,190		18		91,398	82	
15 Kövezetvám-alap	186,875	16	111,731	35	80,000			10,657	87			1,418,489	02	3,805	89	1,811,559	29	
16 Szegény-alap			9,348	40						3,825	26			127		13,300	60	
17 Szépitészeti és kisajátítási-alap			44,097	88						89	53	6,883	02	400		51,470	43	
18 Színházi-alap			8,155	11				1,794,437	16		245	34	228,368	26	9,764	25	2,040,970	12
19 Téglagyári betegápolási-alap			1,622	48												1,622	48	
20 Tűzizváltság-alap			1,443	23												1,443	23	
21 Világítási-alap			8,800							167	08	64,511	46	5,883	80	79,362	34	
												122,808	22			122,808	22	
Együtt	284,554	40	495,975	63	192,000		2,041,453	35	82,589	14	2,087,662	71	71,192	93	5,255,428	16		
Ingatlan értékelmelkedés új becslés folytán							323,754	33										

Az 1912. évi zárószámadás.

A házipénztárnál 3.716,693 K 88 f. rendes bevétellel szemben a rendes kiadás 3.766,687 K 58 f., vagyis kiadási többlet 49,993 K 70 f.

A 14.943,569 K 52 f. rendkívüli bevétellel szemben a rendkívüli kiadás 14.189,819 K 74 f. s így a rendkívüli bevételi többlet 753,749 K 78 fillér.

Az átmeneti 76,212 K 20 f. bevétellel szemben az átmeneti kiadás 768,340 K 03 f., tehát kiadási többlet 602,127 K 83 f.

Ha a fenti számadatoknál mutatkozó 753,749 K 78 f. bevételi többletből levonjuk a rendes és átmeneti kiadás többletet 742,121 K 53 f., kapjuk a végösszesítésnél mutatkozó 11,628 K 25 f. pénztári maradványt.

Ha az 1912. évi költségvetésben előirányzott összegeket a tényleges befolyt és kiadott összegekkel hasonlítjuk össze, a végeredmény, vagyis a pénztári maradvány egy és ugyanaz lesz és pedig:

1. Rendes bevétel volt előirányozva 3.791,880 K 69 f., tényleg befolyt 3.716,693 K 88 f., vagyis kevesblet 75.186 K 81 f.

2. Rendkívüli bevétel volt előirányozva 453.700 K. tényleg befolyt 14.943,569 K 52 f., vagyis több 14.489.869 K 52 f.

3. Átmeneti bevétel volt előirányozva — K — f., tényleg befolyt 76,212 K 20 f., vagyis több 76,212 K 20 f.

Tehát előirányozva volt összesen 4.245,580 K 69 f., tényleg befolyt 18.736,475 K 60 f., vagyis több 14.566,081 K 72 f. Ezen összegből levonásba hozatik a rendes bevételnél mutatkozó 75.186 K 81 f. kevesblet, bevételi többlet lesz 14.490,894 K 91 f.

I. Rendes kiadás előirányozva volt 3.667,752 K 23 f., tényleg kiadatott 3.766,687 K 58 f., vagyis több 98,935 K 35 f.

II. Rendkívüli kiadás előirányozva volt 577,828 K 46 f., tényleg kiadatott 14.189,819 K 74 f., vagyis több 13.611,991 K 28 f.

III. Átmeneti kiadás előirányozva volt — K — f., tényleg kiadatott 768,340 K 03 f., vagyis több 768,340 K 03 f.

Tehát összes előirányzat volt 4.245,580 K 69 f., tényleg kiadatott 18.724,847 K 35 f., vagyis több 14.479,266 K 66 f.

Összesítés:

Többlet bevétel	14.490,890 K 91 f.
Többlet kiadás	14.479,266 K 66 f.
Különb. mint pénzt. maradv.	11,628 K 25 f.

Debreczen sz. kir. város ügyforgalmi kimutatása.

Az ügyek minősége	Ügydarab	
	beiktattatott	elintéztetett
	d a r a b	d a r a b
Elnöki ügyek	4482	4482
Tanácsi ügyek	25,091	25,496
Közigazgatási bizottsági ügyek	1105	1041
Közgyűlési ügyek	586	586
Szegényügyek	625	625
Árvaszéki ügyek	10,488	10,488
Rendőrségi ügyek	20,274	20,241
Mezőrendőrségi ügyek	5840	5840
Községi bírósági ügyek	4297	4297
Bűnügyosztályi ügyek	20,611	20,611
Anyakönyvi bejegyzések	6202	6202
II-od foku rend. bünt. bíróság	1947	1947

Vagyommérleg 1912. év végén.

Vagyon.	
Földbirtok	62.333,407·26 K
Erdőség	12.765,148·87 K
Épületek	27.244,635·78 K
Vállalatok	2.671,388·38 K
Butorok, eszközök és felsze- vények	416,952·30 K
Közművek	7.019,824·84 K
Állatállomány	200,368·36 K
Anyagok és termények	572,084·27 K
Javadalmak	7.606,272 60 K
Cselekvő tőkék	13.744,597·11 K
Cselekvő hátralékok	1.599,773·67 K
Városi muzeum	100,066— K
Városi könyvtár	8,350·05 K
Készpénz	94,217·39 K
Letétszerű alapok fedezete	1.589,599— K
Együtt	137.966,685·78 K

Teher.

Adósság: Osztrák-Magyar bank- nak	16.681,614·04 K
Magyar kir. államkincstárnak	20,859·62 K
Alföldi takarékpénztárnak	1.191,320·27 K
Debr. Első Tak.-pénztárnak	1.186,137·76 K
Ipar- és Keresk. banknak	292,940·08 K
Renyovszky-féle kölcsön	3.500,000— K
Magyar-Bank R.-T.	6.000,000— K
Összesen	28.872,871·77 K

Szenvedő hátralékok	29,117·05 K
Belkörü kölcsönök	413,806·95 K
Letétszerű alapok	1.589,599— K
Különböző célokra megszava- zott tőkék	227,611·16 K
Tartalék	2.743,651·52 K
Javadalmak	692,289— K
Követelések tartaléka	119,800— K
Tiszta vagyon	103.277,939·32 K
Együtt	137.966,685·78 K

Katonai és illetőségi ügyek.*I. Honvédelmi ügyek.*

1911. évi szeptember hó 1-től 1912. évi december hó 31-ig besoroztattak

a hadsereghez :

a katonai nevelő- és képzőintézetek növendékei	3
egyévi önkéntesek	19
más önkéntesek	17
<u>összesen</u>	<u>39</u>

a honvédséghez :

a honvéd nevelő- és képzőintézetek növendékei	3
egyévi önkéntesek	2
más önkéntesek	3
<u>összesen</u>	<u>8</u>

Az 1890., 1889. és 1888. évi születésű és az 1911. évre felhiva volt korosztálybeliek közül 1911. évi szeptember hó 1-től, 1912. évi december hó 31-ig besoroztattak

a hadsereg ujoncjutaléka javára	2
a hadsereg póttartaléka javára	1
<u>összesen</u>	<u>3</u>

Az 1912. évi fősorozás 1912. évi aug. hó 12., 13., 14., 16. és 17-ik napjain tartatott meg a Pavillon laktanyában levő sorozóhelyiségben.

A felhívott három korosztályban összeirt hadkötelesek száma :

1891. évi szülöttek	I. korosztály :	555
1890. „ „	II. „	264
1889. „ „	III. „	274
<u>összesen</u>		<u>1093</u>

Ezek közül sor alá nem jött :

I. korosztályból :

meghalt	2
idegen járásban nyert illetőséget	3
távol maradt	10
önkéntesek gyanánt előre belépett	11
<u>összesen</u>	<u>26</u>

II. korosztályból :

idegen járásban nyert illetőséget	1
távol maradt	4
önkéntesek gyanánt előre belépett	1
<u>összesen</u>	<u>6</u>

III. korosztályból :

meghalt	4
távol maradt	7
<u>összesen</u>	<u>11</u>

Ekként sor alá került :

I. korosztály	529
II. „	258
III. „	263
<u>összesen</u>	<u>1050</u>

*Besoroztattak :**I. korosztályból :*

a hadsereg ujonc-jutaléka javára	167
a hadsereg póttartaléka javára	26
a honvédség ujonc-jutaléka javára	50
a honvédség póttartaléka javára	11
visszahelyezettett	262
fegyverképtelen	2
töröltetett	9
kórházba küldetett	2
<u>összesen</u>	<u>529</u>

II. korosztályból :

a hadsereg ujonc-jutaléka javára	42
a hadsereg póttartaléka javára	5
a honvédség ujonc-jutaléka javára	15
a honvédség póttartaléka javára	1
visszahelyezettett	178
fegyverképtelen	16
kórházba küldetett	1
<u>összesen</u>	<u>258</u>

III. korosztályból :

a hadsereg ujonc-jutaléka javára	57
a hadsereg póttartaléka javára	22
a honvédség ujonc-jutaléka javára	15
a honvédség póttartaléka javára	7
fegyverképtelen	161
töröltetett	1
<u>összesen</u>	<u>263</u>

Idegen illetőségű hadköteles előállítatott . 358

Az 1912. évben sem katonai, sem népfelkelő szemlék nem tartattak.

Előfogat adatott a katonaság részére 102, a lakosságnál mint átkelő beszállásoltatott :

tábornok	19
törzstiszt	78
főtiszt	298
családtag	1
legény	9610
ló	985

Adóügy.

Debreczen sz. kir város mint testület, az államvasut mint közvetlen fizetőkre és a lakosságra 1912. évben a következő adóösszegek irattak elő :

Allami adóban.

	Kor.	f.
Mult évi hátralék	1.654,946	61
1912. évre előirt földadó	383,899	24
„ „ „ házbéradó	677,598	10

1912. évre előirt házosztályadó	3,633·50
„ „ „ I. o. ker. adó	75,144·50
„ „ „ II. o. ker. adó	48,028·—
„ „ „ III. o. ker. adó	542,720·07
„ „ „ IV. o. ker. adó	200,390·45
„ „ „ nyilv. számad. köt. váll. adója	379,232·56
1912. évre előirt tőkekamatadó	27,106·31
„ „ „ ált. jöv. pótagó	494,544·06
összesen	4.487,243·40

Ebből a közvetleneket illeti	291,732·85
Marad a lakosság terhére	4.195,510·55
1912. évi szaporodás	94,498·47
összesen	4.290,009·02
1912. évi törlés	285,351·23

Marad végleges tartozás a lakosság terhére	4.004,657·79
A lakosság által befizettetett	2.320,209·01
Év végén mutatkozó hátralék az egyes számla-lapokon	1.734,381·65
Év végén mutatkozó túlfizetés az egyes számla-lapokon	49,932·87

Orsz. betegápolási pótagó.

1911. évi hátralék	72,128·88
1912. évi előírás	110,553·30
„ „ szaporodás	3,401·68
összesen	186,083·86
1912. évi törlés	10,355·63
Marad végleges tartozás	175,728·23
Lakosság által befizettetett	102,529·62
Év végén mutatkozó hátralék az egyes számla-lapokon	77,024·75
Év végén mutatkozó túlfizetés az egyes számla-lapokon	3,826·14

Hadmentességi díj.

1911. évi hátralék	56,125·97
1912. évi kivetés	20,980·—
„ „ szaporodás	5,494·—
összesen	82,599·97
1912. évi törlés	9,456·67
Marad végleges tartozás	73,143·30
1912. évi befizetés	26,145·05
Hátralék az 1912. év. végén	46,998·25

Fegyveradó.

1911. évi hátralék	1,185·20
1912. évi kivetés	342·—
„ „ szaporodás	488·—
összesen	2.015·20

1912. évi törlés	—·—
Marad végleges tartozás	2,015·20
1912. évi befizetés	1,157·22
Hátralék 1912. év végén	857·98

Mezőgazdasági cseléd segély pénztár járuléka.

1911. évi hátralék	1,663·20
1912. évi kivetés	1,934·40
„ „ szaporodás	2·40
összesen	3,600·—

1912. évi törlés	—·—
Marad végleges tartozás	3,600·—
1912. évi befizetés	2,362·80
Hátralék 1912. év végén	1,237·20

Ebadó.

1911. évi hátralék	5,851·—
1912. évi kivetés	3,317·—
„ „ szaporodás	7·—
összesen	9,175·—

1912. évi törlés	959·—
Marad végleges tartozás	8,216·—
1912. évi befizetés	4,163·—
Hátralék 1912. év végén	4,053·—

Idegenadó és illeték befizetések 1912. évben	34,677·19
Ref. egyháziadó befizetések 1912. évben	112,146·14
Végrehajtási költség befizetések 1912. évben	37,165·32
Intési díj befizetések 1912. évben	1,815·60
Házalásiadó befizetések 1912. évben	24·—
Keresk. és iparkam. illeték	28,946·40
Községi adó	863,063·—
Utadó	171,996·15
Nyirvisszabályozási járuléka	34,067·01

Birtoknyilvántartás.

Adásvételi szerződés bemuttatott	587 drb
Telekkönyvi hatóságtól érkezett	1229 „
Átiratott beltelek	238 „
„ ondódi föld	81 „
„ új föld	162 „
„ tanya föld	30 „
„ kaszáló	33 „
„ szőlőskert	226 „
„ majorsági föld	88 „
„ libakerti föld	9 „

1912. évben az adóügyosztályhoz érkezett	28,515 ügydrb
Ebből elintézést nyert	27,479 „
Elintézetlen maradt az év végén	1,036 „

(Folyt. köv.)

A szárazföldi éghajlat hatása a növénytermelésre és állattenyésztésre.

Írta: **Dr. Hegedüs István** tb. árvaszéki úlnök.

Az éghajlat nemcsak az emberi szervezet fejlődésére, az ember szellemi, erkölcsi és fizikai életére, hanem a mezőgazdaságra, a növénytermelésre és állattenyésztésre is döntő befolyást gyakorol. Az éghajlat szabja meg, hogy mely vidéken teremjen a datolyapálma, mely vidéken a buza, a fenyő s végül az éghajlat az a tényező, amely a hegységek örökhölepte magas régióit s a sarkvidékek jégmezőit terméketlenségre kárhóztatja.

A tropikus égöv alatt a kulturember vaszorgalma ismeretlen, mert ott egyetlen emberi fényezés a tétlenség. Ott a természettel való küzdelem hiányzik s az csupán a tikkasztó hőség elleni védelemre szorítkozik. Ott egy pitággal beültetett terület huszonötször, a banánával beültetett gyümölcsös százhuszszor annyi embert eltart, mint a buzával bevetett ugyanolyan terület s hozzá hihetetlen kevés fáradsággal, mert összes termelési költsége a gyomirtás, némi talajporhanyítás s az érett gyümölcsökkel megrakott ágak lemetszése.

Ezzel ellentétben az észak hideg éghajlata alatt, az ember erejét a természettel a létfenntartásért folyó nehéz küzdelem meríti ki olyannyira, hogy nem szervezkehetnek társadalommá s erejéből nem szentelhet semmit a kulturális és fényzési javak előállítására. A kultúra áldásait azok épűgy nem élvezik ott, ahol a hideg megdermeszti, mint amott, hol a meleg elpusztítja az emberi akaratot és tevékenységet.

A mérsékelt égöv az, hol a kultúra virágzik, hol az ember a legnemesebb hivatásainak élhet.

De nemcsak a földrajzi fekvés gyakorol döntő befolyást a közgazdasági életre, hanem a terület földrajzi alakulata is. A sík és hegy váltakozása teszi az ember gazdasági tevékenységét változatossá, azon hatás által, melyet épen az éghajlat hőmérsékletére és csapadékeloszlására gyakorol. Mig Svájc magas fekvésű almlain az erdő- és legelő gazdálkodás otthonos, Ázsia nagy síkságain az eső hiánya és a nyári éjszakák fagya ezen vidékek lakóit a legkülterjesebb mezőgazdaságra kárhóztatja.

A folyamhálózat óriási jelentőséggel bír egyrészt a viziszállítás olcsósága, másrészt a csatornázás, öntözés és vizelvezetés miatt ugy a növénytermelésre, mint az állattenyésztésre. Ha egy pillantást vetünk a térképre, ismerve az európai államok közgazdasági helyzetét, rögtön világos lesz előttünk, hogy ugy a mezőgazdaság, mint az ipar és kereskedelem ott fejlődött a virágzás legmagasabb fokára, hol egyéb fel-

tételek mellett a területeket bő folyam- és csatorna-hálózatok tagolják, avagy e területek partjait a tenger hullámai mossák. Délamerika és Ázsia belseje fejlődésében azért marad vissza, mert nincsen folyamhálózata. A kedvező folyamhálózzal bíró területek nagy ipari és mezőgazdasági feladatok letéteményesei.

A tenger a folyamhálózzatnál még nagyobb közgazdasági jelentőséggel bír. Anglia magas színvonalu gyáripárát, kereskedelmét és mezőgazdaságát a tengernek köszönheti. A tenger a világkereskedelemnek és a gyáripárt ellátó gyarmatok alapításának első feltétele s ahogy az ó- és középkorban Phönícia, Görögország, Karthagó, Róma, Velence, a Hansa városok, portugálok, spanyolok, hollandok, most a nyugati államok, élükön Angliával, kisebb nagyobb mértékben közgazdaságuk virágzását a tengernek köszönhetik. Európa a világ fölötti kulturális fölényét hosszú tengerparti vonalának és mérsékelt éghajlatának köszönheti. Mig Európában minden 40 □-mértföldre, addig Ázsiában minden 115, Afrikában pedig csak minden 150 mértföldre esik egy mértföld tengerpart.

A tenger két irányban szerepel mint hatalmas közgazdasági tényező. Elsősorban mint közlekedési eszköz, mely a közgazdaság mindhárom ágára nagy jelentőségű befolyást gyakorol, de főként az iparra és kereskedelemre; másodsorban, mint éghajlatszabályozó. Mint közlekedési eszköz jobban kedvez az iparnak és kereskedelemnek, mint a mezőgazdaságnak, de mint éghajlatszabályozó kárpótolja a mezőgazdaságot az előbbi adósságért, mert a növénytermelésre és állattenyésztésre gyakorolt kedvező befolyása a tengerpartvidéki mezőgazdaság virágzását biztosítja. A tenger mérsékli az éghajlat szélsőségeit. Partvidéken a tél enyhébb és a nyár hűvösebb, mint a szárazföld belsejében, hasonló évi hőmérséklettel bíró kontinentális országokban. — Newyork Nápollyal egy szélességi fok alatt fekszik s mig Newyork fölött nem messze a Labrador mentén jégsivatagok vannak s a tengerben jéghegyek uszkálnak, addig Angliában a myrtus, babér és kamélia szabadon telet, de a szőlő be nem érik.

Növénytermelés és állattenyésztés tekintetében ez nagyhorderejű különbség, mert sok növény kiállja ugyan a tél fagyát, de a nyár hűvét nem nélkülözheti. Ncrvégiában a közepes évi melegség a partvidéken nagyobb, mint az ország belsejében s ott a partvidéken az állatok tovább legelhetnek, mint az ország belsejében, hol a tengernek és áramlatainak kedvező befolyása elenyészik.

A levegő hőmérséklete szabályozza a levegő mozgását, a légköri nedvesség sűrűsödését s azt, hogy a levegő nedvességét a légáramlat hol adja

át a talajnak. Tengerparton nappal a tenger felől a szárazföld felé áramlik a levegő, mert a föld jobban fölmelegszik a viznél; éjjel pedig megfordítva, a szárazföldről a tengerre fúj a szél, mert a víz kevésbé hűl ki a földnél. A szél ereje, gyorsasága szintén a lég meleg és hideg közötti különbségének nagyságától függ. A keleti szél, mely Ázsia—Európa szárazföldterületeiről jön, kevés vizpárát tartalmaz és talajszáritó. Az északi szél hideg, mert az örökhóval fedett országok és jéghegyek képezik szülőházát. A déli szelek esőt hozók, mert a meleg légáramlat tengerek felett buzódik el, vizpárakkal dusan megrakodva érkezik s kismérvű hősülédes folytán is a páratartalom folyóvá lesz, elveszi eredeti alakját és áldást, jólétet fakasztó esőjét elhullatja.

A talaj és növényzete jobb hővezető, mint a levegő; éjjel gyorsabban kihül, ha pedig hideg tárgy párás levegővel érintkezik, a levegő hőmérséklete süllyed s a párák sűrűsödve a hideg tárgyra lecsapódnak, előáll a harmat, melynek törvényszerűségei ugyanazok, mint az esőnek. A meleg szobában hidegvizzel telt pohár izzadása nem más, mint esőképződés, a befagyott ablak nem más, mint hó-, illetve jégképződés. A toronyból leöntött víz a levegő ellentállása folytán esőcseppekké forgácsolódik, mint magasan folyóvá lett vizpára. Perzsiában az esőt, hol az ritkaság, dus harmat pótolja, míg Egyiptomban a Nilus áradása.

A hideg, meleg, szárazság, nedvesség, szélcsend, szél, légnyomás, világosság, sötétség változása az állat- és növényvilág milliárd élőlényei- nek szervezetében is alkotó vagy romboló, éltető vagy halálhozó változást szül s ez maga az élet, melynek nyomában pusztulás jár, mert a természetben minden szerves lény pusztulása éltető erővel bír. A halál új élet forrása azért, hogy a természet háztartásában helyet, életfeltételt teremtsen, a növény- és állatvilág életét folyamattá teszi, vagyis az élet kiegészítő része.

Az éghajlatnak a növényi és állati szervezetekre gyakorolt éltető és romboló hatásait igazoló néhány érdekes példát sorolok föl.

Sötétben a növény clorofilt nem termel s az époly fehér vagy sárga, mint a bélféreg, vagy a rovar földalatti sötétben élő álcája.

A hideg égöv madarai, állatai egyszínűek, a meleg égöv madarai, lepkéi élénk, tarka-barka színűek.

A vándormadár tolla északon egyszínű szürkésbarna, míg délen kékes-fehér, zöldes-fekete színűre változik.

A néger ujszülött bőre vörös, ha napfény éri, fekete lesz.

A börtönbe zárt fogoly arcszíne fakósárga.

bőre száraz, nem izzad, vizelete gyakori és világos, epéje hig, csontja puha s törekeny lesz.

A napsütötte pusztai legelőn felnőtt csikó csontja kemény, izma edzett és ruganyos, mint a sivatag antilopjáé.

Ha az állat nélkülözi a sötét istállóban a fény izgató erejét, nemi idegei sorvadnak, látóképessége megbénul, sőt meg is vakul.

Minél közelebb él az ember az egyenlítőhöz, bőre annál sötétebb és vastagabb.

Hideg éghajlat alatt többet esznek az emberek melegtermelés céljából, mint a meleg éghajlat alatt.

A hideg a tüdő működését fokozza, míg meleg éghajlat alatt a szervezet szénfogyasztása kevesebb.

A hideg a vese kivalasztását gyarapítja, a meleg a máj tevékenységét nagyobbítja.

A tehén teje télben kevesebb és zsirtalambb, mint nyáron. Braziliában és Keletindiában a tehén teje kevés, de igen nagy zsirtartalmu. A forró Afrikában és Jávában a ló utódaiban épügy visszafejlődik, kicsi lesz, mint Izlandban.

Délamerikában a birka gyapju helyett szőrt termel, míg Tibetben a marha és ló szőre között finom, pehelyszerű gyapju nő.

Ember és állat egyaránt ködös, esős időben több vizet ürít ki, mint amennyit megivott.

Száraz levegőben a tüdő működése fokozódik, a bőr kigözlögés nagy, ilyenkor gyakori a tüdőlob, bőrhámlás és kiütés.

Párás vizgőzzel telt levegőben a bőr és tüdő kigözlögése szünetel s helyettük e munkát a vese kénytelen átvenni, minek következménye rendszerint nátha, hasmenés, valamint a tüdő és máj sokféle megbetegedése.

A házinyul, kecske s a juh nem szereti a nedvességet s az a lóra, szarvasmarhára már kevésbé veszedelmes, a bivaly és sertés vele szemben érzéketlen, sőt a meleg esőt mindkettő szereti.

Tartós nedves idő a juhgyapju mennyiségének és minőségének egyaránt árt.

A nedves levegőn táplálkozó állat husa kevésbé izletes.

A tenger színe felett magasabb fekvésű vidéken a szervezetet kisebb légnyomás éri, ott a vérkeringés gyorsabb, a bőrkigözlögés, és a tüdő működése nagyobb, ott az állat vérkeringési szervei jobban kifejlődnek. Ily vidéken bár ritkább a levegő, de mégis több élelyt tartalmaz, mint a mélyebb vidékek párás levegője.

A föld alatt dolgozó bányász állandóan izzad, vérkeringése és lélegzése lassu s a széntartalom vérében felszaporodik, mert a tüdő szénsavkiűszöbölő munkája akadályozva van.

A szélcsend és szélvihar egyaránt kedvezőt-

len az állati szervezetre. A szélcsend nehezíti az elpárolgást, pedig ilyenkor éppen a bőrkigőzölges fokozódik, viszont a keleti hűvös, száraz szél a tüdő és szív működését gyorsítja s nem ritkán tüdő- és toroklobbot idéz elő.

A meleg, nedves déli szél gyengítőleg, kábitólag hat a szervezetre.

A nyugati szél bágyadtá teszi az állatot, míg az északi hideg szél a hűlés következményeivel jár.

A homoksivatag és mocsáros vidék felett repülő légáramlat az állatvilágra veszedelmes. Dél- és Nyugat-Afrika partjain a forró és száraz Khamsin a bőr megbetegedéseit idézi elő. — Ugyanezen szél Egyiptomban és Kelet-Afrikában az ember és állat bőrét, torkát kiszáritja s a bőrt, mintha tüvel szurkálnák, égetnék, fájdalmat okozva izgatja. Az arabiai Samum a tengeren keresztül szárazságát elveszti s ezzel forróságából is veszít s Olaszország partvidékeire Sirocco név alatt, Spanyolországba Solano név alatt érkezik meg. Hatása alatt a halak a tengerben elgyengülnek, a madarak mélyen, a víz és talaj felett repülnek; a kutya vonit, a legelésző marha sűrűn felkapja fejét s hosszasan bög; a sertés gödröt tur és abba belefekszik, a juhok sűrűn összeállnak s fejeiket egymás hasa alá dugják.

Ázsia és Afrika mocsaraiból elpárolgó mi-azmákkal telt levegőt a szél szárnyaira veszi s utjában a félelmetes sárgalázt és egyéb, gyakran halállal végződő betegségeket idéz elő.

Tehát Anglia, Hollandia, Franciaország s a többi nyugati államok fejlett állattenyésztésüket nemcsak virágzó iparuknak, tőkéjüknek, szakértelmüknek és munkásságuknak köszönhetik, hanem a kedvező éghajlatuknak is. A darvas, lép és szarvtalan primigenius, a svájci frontosus és az alpesi brachiceros nem ismeri a mi gyeplegelőnket felperzselő s olykor fehérmarháinkat megtizedelő aszályt, kánikulát. Egymásután foglalkozom a lépjellegű, aztán a hegyi és az alföldi fehér marha tenyésztési vidékeinek éghajlatával s annak az állattenyésztésre gyakorolt befolyásával.

Európa nyugati partjai Dánia azon csucsától, mely a keleti tengert az északitól elválasztja, a Névá torkolatáig, azután a Keleti tenger délibb partvidékei a Visztula, Warthe, Odera, Elba mentén Holstein, Dietmarsch, Hannovera, Ostfriesland, Hollandia, Belgium s Franciaország északnyugati részei az éghajlattól az állattenyésztésre kedvezően ható minden feltételekkel megáldott vidékek.

(Folyt. köv.)

MIRROVAG.

— **Olvasóinkhoz.** Mai lapunkban kezdjük meg dr. Hegedüs István árvaszéki ülnöknek sok tudással megírt tanulmányát az éghajlat hatásáról a növénytermelés és állattenyésztésre, a számtelenség hatásáról az éghajlatra, az aszály elleni talajművelés feltételeit, az öntözést, az alföld állattenyésztését, az alföld mezőgazdasága fertőzésének akadályait. A kiváló munkát olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

20,487—20,715/1913.

Árverési hirdetés.

A város tulajdonát képező Arany Bika telke utáni 35 hold 800 négyszögöl, a Posta-féle 35 hold, végül a Vecsey—Zádor-féle 13 hold 307 négyszögöl földnek 1914. év október 1-től 1917. évi október hó 1-ig haszonbérbe adása rendeltetvén el, ezen árverésre határnapul 1913-ik év **november hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája** a városház nagytermében tüzetett ki, melyre az érdeklődők azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városi számvévőségénél megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1913. évi november hó 10-én tartott üléséből.

A városi Tanács.

Megjelent!

Uj könyv!

Debreczen régi büntetőjoga és ennek alkalmazása a különböző bünesetekben
:: 1547-től 1750-ig. ::

Eredeti jegyzőkönyvek nyomán írta:

Konczházi KONCZ ÁKOS

Debreczen sz. kir. város főlevéltárosa, tb. tanácsnok.

Ára 3 korona.

Megrendelhető a szerzőnél (Városház, lévéltári hivatal.)

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK
DEBRECZENI FIÓKJA.

PROSPEKTUS 250.000,000 korona összegű

1916. évi október 1-én lejáró, 1913. évi magyar királyi adómentes 4¹/₂%-os állami pénztárjegy kibocsátása tárgyában.

A m. kir. pénzügyminiszter az 1910. évi IV. törvénycikk 2. §-ában felhatalmazást nyert arra, hogy az ugyanazon törvénycikk 1. §-ában engedélyezett 9.325,185 K kiadás, továbbá az 1914. évi XIV., az 1908. évi XXIX., az 1908. évi XXXI. és az 1909. évi XV. törvénycikk alapján az 1910. évben végrehajtandó beruházások 71.571,117 K 37 ft tevő költségeinek fedezésére, az 1908. évi L. törvénycikk 7. §-a alapján kibocsátott 215.000,000 K névértékű 4¹/₂%-kal kamatozó állami pénztárjegyek beváltására és a pénztári készletek kiegészítésére összesen szükséges 560.000,000 K beszerzése céljából kibocsátható járadékkötvények értékesítésének lebonyolításáig a felmerülő szükségletet átmeneti hitelművelet útján fedezhesse. E törvény felhatalmazása alapján 1910. okt. 1-én összesen 250.000,000 K névértékű, évi 4¹/₂%-kal kamatozó adómentes állami pénztárjegyek bocsátottak ki, melyek 1914. évi január 1-én válnak esedékesekké.

A m. kir. pénzügyminiszter eme pénztárjegyek helyébe, ezáltal az 1910. évi IV. törvénycikk 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján, újból **kettőszázötven millió (250.000,000) korona névértékű, évi 4¹/₂%-kal kamatozó adómentes állami pénztárjegyet** bocsát ki. Ezen állami pénztárjegyek bemutatásra szólnak, magyar és német nyelven állítottak ki és

20,000	darab A betűs (1—20,000 számu)	500	koronáról
25,000	" B " (1—25,000 ")	1,000	"
10,000	" C " (1—10,000 ")	5,000	"
14,000	" D " (1—14,500 ")	10,000	"
400	" E " (1— 400 ")	50,000	"

szóló cimletekre oszlanak. A cimletek a magyar királyi pénzügyminiszternek, a magyar királyi központi állampénztár igazgatójának, a magyar királyi pénzügyminiszteri számvevősegi hitelügyi csoportja főnökének faksimile-aláírásával és egy ellenőrző tisztviselőnek eredeti kezeltetésével vannak ellátva.

Az állami pénztárjegyekben megjelölt tőkekövetelést a magyar királyi államkincstár, az alább megnevezett beváltóhelyeknél a bemutatónak az állami pénztárjegy bevonása ellenében minden levonás nélkül, adó- és illetékmentesen 1916. október 1-én visszafizeti. A m. kir. pénzügyminiszterium fentartja azonban magának azt a jogot, hogy az állami pénztárjegyeket három havi előzetes felmondás után, már előbb, még pedig 1916. évi január 1-ére, vagy április 1-ére, vagy július 1-ére, egészen vagy részben visszafizethesse.

Az állami pénztárjegyek után 1913. évi október 1-étől kezdődőleg évi 4¹/₂% kamattal fizetnek, minden év április 1-én és október 1-én lejáró félévi utólagos részletekben. Ezen állami pénztárjegyek hat félévi szelvényvel vannak ellátva, melyekből a legkorábbi 1914. április 1-én, az utolsó pedig a pénztárjegy lejártakor válik esedékesé.

Az állami pénztárjegyek, valamint az azokon levő kamatszélvények minden fennálló és a jövőben behozandó magyar adó, bélyeg és illeték levonása nélkül váltathatók be.

Az állami pénztárjegy birtokosának követelési joga a tőkére nézve husz év alatt, a kamatokra nézve hat év alatt, az esedékesség napjától számítva, elévül. (1881. évi XXXIII. t. c.)

Az állami pénztárjegy birtokosa a kamatokat és a lejárt állami pénztárjegyek ellenértékét a lejárt kamatszélvényeknek, illetve a lejárt állami pénztárjegyeknek beszolgáltatása ellenében, költségmentesen, választása szerint felveheti

Budapestről: a magyar királyi központi állampénztárnál,
a Magyar Általános Hitelbanknál,
a m. kir. postatakarékpénztárnál,
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél,

Budapestről: a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál,
a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Banknál;
a szent korona országainak területén:
valamennyi királyi állampénztárnál és adóhivatalnál;

ezenkívül a magyar királyi pénzügyminiszterium által erre a célra esetleg kijelölendő helyeken.

Ezen állami pénztárjegyekre vonatkozó minden közlemény a „Budapesti Közlöny”-ben és a „Wiener Zeitung”-ban fog közzététetni.

Budapest, 1913 október havában.

A magyar királyi pénzügyminiszter:
TELESZKY JÁNOS s. k.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS.

Vonatkozással a magyar kir. pénzügyminiszter ur Ó Excellenciájára fenti prospektusára

250.000.000 korona névértékű

1916. évi október 1-én lejáró magyar királyi adómentes 4¹/₂%-os állami pénztárjegy ezennel nyilvános aláírásra bocsátatik.

Az aláírás történik: a) oly módon, hogy fizetesképpen az 1914. évi január 1-én lejáró 1910. évi kibocsátású m. kir. 4¹/₂%-os állami pénztárjegyek nyújtatnak be az alább felsorolt aláírási helyeknél 1913. évi november 12-től, szerdától, 18-ig, keddig, bezárólag terjedő határidőben; a kiosztásnál az ilyen jegyzések teljes összegükben fognak tekintetbe vétetni; b) készpénzfizetés ellenében 1913. évi november 18-án, kedden, az egyes aláírási helyeknél szokásos üzleti órákban;

Budapestről: a magyar királyi központi állampénztárnál,
a Magyar Általános Hitelbanknál,
a m. kir. postatakarékpénztárnál,
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál,
a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Banknál;

a magyar szent korona országainak területén:
valamennyi királyi állampénztárnál és adóhivatalnál,
valamint a Magyar Általános Hitelbank,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank,
a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank,
a Wiener Bank-Verein és
az Anglo-Oesterreichische Bank elnöki intézetek összes fiókjainál.

Az aláírás az e célra szolgáló bejelentési ivalékkal történik, melyek fentemlített aláírási helyeken költségmentesen kaphatók.

Az aláírás ár úgy az 1910. évi m. kir. 4¹/₂%-os állami pénztárjegyek beszolgáltatása esetén, mint a készpénzaláírásokra nézve 95%-ot tesz, hozzáadva az 1913. évi október hó 1-től az átvétel napjáig járó 4¹/₂%-os folyó szelvénykamatozatot.

a) Amennyiben fizetésül 1910. évi m. kir. 4¹/₂%-os állami pénztárjegyek nyújtatnak be a következő határozmányok mérvadóak:
1. A fizetésül szolgáló 1910. évi m. kir. 4¹/₂%-os állami pénztárjegyek számjegyzék kíséretében vagy a név megjelölésével ellátva, az aláírási hely elismervénye ellenében, az aláírással egyidejűleg szolgáltatandók be.

2. Az új kibocsátás 1913. évi m. kir. 4¹/₂%-os állami pénztárjegyek a benyújtóknak ezen elismervény visszaadása ellenében f. é. december 31-ig ugyanoly névértékben fognak kiszolgáltatni.

3. Az 1910. évi m. kir. 4¹/₂%-os állami pénztárjegyek az 1914. jan. 1-én lejáró részvényekkel nyújtandók be és értékük a következőképpen fog számításba vétetni:

minden 100 K n. é.	100 K — f-rel.
hozzáadva a 4 ¹ / ₂ %-os szelvénykamatozatot 1913 július 1-től december 31-ig bezárólag	2 K 25 f-rel.
tehát minden 100 K n. é. pénztárjegy	102 K 25 f-rel.

Ellenben az új 1913. évi m. kir. 4¹/₂%-os állami pénztárjegyek a következő módon fognak számításba hozatni:

minden 100 K n. é. a 95%	95 K — f-rel.
hozzáadva a 4 ¹ / ₂ %-os szelvénykamatozatot 1913 október 1-től december 31-ig bezárólag	1 K 25 f-rel.
összesen tehát—	96 K 25 f-rel.

A beszolgáltatott régi állami pénztárjegyek és az új kibocsátású állami pénztárjegyek beszámítási értéke között különbséget az aláírási helyek az utóbbiak átvétele alkalmával készpénzben fognak megtéríteni. A régi állami pénztárjegyek benyújtásával egyidejűleg kifejezendő kívánságára, ezen különbséget maradó összeg készpénzben fog kifizettetni.

4. Az 1913. évi állami pénztárjegyek kiadása ugyanazon aláírási helyen történik, amelyen az 1910. évi állami pénztárjegyek letétettek.

b) Amennyiben az aláírás készpénzben történik, a következő határozmányok mérvadóak:
1. Az aláírás alkalmával az aláírt összeg 5 százaléka biztosítékképpen letendő és pedig vagy készpénzben, vagy olyan napi árfolyam szerint számított értékpapirokban, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatónak tart.

2. Az aláírás alapján átengedett összeg a cseréjézésen kiegészítése után fennmaradó összeg mértéke az aláírás befejezte után mielőbb megállapítottatik és arról az aláírók értesítetnek. Minden aláírási helyek jogában áll az egyes átengedések összegét belátása szerint meghatározni. Ha az átengedés figyelembe fognak részesülni.

3. Az aláíró az aláírása alapján részére átengedett állami pénztárjegyeket f. évi december hó 1-től kezdve legkésőbb december hó 20-ig tartozik átvenni. Az aláírónak jogában áll a neki átengedett állami pénztárjegyeket a megjelölt időn belül 5000 koronánál nem kisebb részösszegekben is átvenni. Az átvétel alkalmával az aláírás hely a letett biztosítékokat elszámolja, illetőleg visszaadja.

4. Az átvétel ugyanazon helyen eszközölendő, ahol az aláírás történt.

Bejelentések, amelyek bizonyos meghatározott cimletekre szólnak, csak annyiban vehetők figyelembe, amennyiben ez az aláírási helyek mérlegelése szerint lehetséges.

Az átvételi határidők lejártáig át nem vett pénztárjegyek ezen időtől kezdve a benyújtó számlájára és veszélyére az illető aláírási helyen maradnak.

Budapest, 1913 november havában.

Magyar Általános Hitelbank. M. kir. postatakarékpénztár. Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület. Pesti M. gy. Ker. Bank. Magyar Les. és Pénzváltó-Bank.

